

Yttrande

Datum 2023-05-05

Dnr 3323-2019

Handläggare

Malin Hemmingsson
Miljöprövningsenheten
malin.hemmingsson@havochvatten.se

Naturvårdsverket
registrator@naturvardsverket.se

Yttrande över underrättelse från Danmark enligt Esbokonventionen gällande projektändring av den planerade ön Lynetteholm

Sammanfattning

Havs- och vattenmyndigheten har beretts tillfälle att yttra sig till Naturvårdsverket över en underrättelse från Danmark, i enlighet med Esbokonventionen. Myndigheten lämnar här följande yttrande.

Havs- och vattenmyndighetens inställning

Aktuell remiss rör endast de projektändringar som presenteras i underlaget och inte projektet i sin helhet. Havs- och vattenmyndighetens synpunkter rör således endast dessa ändringar.

Havs- och vattenmyndigheten anser att det ur ett havsmiljöperspektiv är lämpligare att sediment nyttiggörs i största möjligaste mån istället för att dumpas i havet. Detta är även i enlighet med avfallshierarkin (15 kap. miljöbalken).

När det gäller byggnation av den yttre perimetern och genomförandet av ytterligare muddringar har uppdaterade sedimentspridningsmodelleringar genomförts. Utifrån dessa är sedimentspridningen begränsad huvudsakligen till Lynetteholms närområde. En viss spridning kommer dock ske även utanför byggnationsområdet, men där är koncentrationen och varaktigheten låg. Havs- och vattenmyndigheten anser utifrån de redovisade resultaten att någon betydande gränsöverskridande miljöpåverkan till följd av sedimentspridning inte borde uppkomma.

Utöver spridning av sediment vid muddring finns de vid alla utfyllnadsprojekt risker för utsläpp av föroreningar och övergödande ämnen från överskottsvatten. När utfyllnaden fylls på kommer vatten pressar ut från massorna och laka ut genom stenvallen.

I MKB:n har det tillkommande läckaget av kväve och fosfor beräknats (tabell 7-13 i "supplerende miljøkonekvensrapport"). Det kommer i och med projektändringarna laka ut en större mängd fosfor och kväve från Lynetteholm. Ökningen är +24,8 ton för kväve och +4,6 ton för fosfor (biotillgängligt). Enligt den ursprungliga beräkningen skulle utsläppen av kväve uppgå till 141,7 ton kväve och 23,6 ton fosfor från själva Lynetteholm. I och med ändringen i projektet sker nu ett

större utsläpp av kväve och fosfor till Öresund från Köpenhamnsområdet (istället för som tidigare i Södra Öresund, utanför Köge bukt). Angående detta anges det att kompensationsåtgärder ska genomföras, i enlighet med tillståndet och man bedömer därför i underlaget att någon väsentlig påverkan på vattenförekomsten "Nordlige Öresund" inte kommer uppkomma till följd av de ökade utsläppen av kväve och fosfor.

Havs- och vattenmyndigheten önskar förtydligande om de villkorade kompensationsåtgärderna i tillståndet kan ta om han även de ökade utsläppen eller om det behövs ytterligare åtgärder för att hantera de ökade utsläppen av kväve och fosfor.

När det gäller utlakning av föroreningar (metaller och miljöfarliga ämnen) bedöms utsläppen i och med projektändringen inte förändras relativt den ursprungliga MKB:n (tabell 7-14). I den kompletterande MKB:n värderas sammantaget utsläppet av föroreningar och övergödande ämnen under projektets drifts- och anläggningsfas som litet. Det bedöms i underlaget inte uppkomma någon gränsöverskridande miljöpåverkan till följd av projektändringarna.

För att minska riskerna för utlakningar från konstruktionen vill Havs- och vattenmyndigheten lyfta behovet av att utfyllnaden ska ske genom användandet av BAT så att konstruktionen byggs på så sätt att utlakningen av förorenande och övergödande ämnen till Öresund minimeras. Detta kan ske genom olika tekniska anpassningar, tex genom att förorenade massor placeras under grundvattennivån, genom att rena massor läggs överst och ytterst eller genom att vallen tätas på olika sätt. Det är också möjligt att överskottsvatten samlas upp och renas. Det är oklart i det nu ingivna underlaget vilka avvägningar som gjorts kring teknikval för själva utfyllnaden i syfte att minska utlakningar. Havs- och vattenmyndigheten anser att detta bör förtydligas i och med att projektändringarna medför i viss mån ökade utsläpp från själva utfyllnaden.

Havs- och vattenmyndigheten vill understryka att eventuella kompensationsåtgärder i syfte att kompensera för ökade utsläpp av kväve/fosfor måste genomföras i mycket god tid, innan utsläppen uppkommer, för att de ska få avsedd effekt. Om utplantering av ålgräs är den åtgärd som planeras (något oklart utifrån underlaget) så kan det ta lång tid innan lämplig lokal hittas och en funktionell ålgräsäng lyckas etablera sig (om den överhuvudtaget lyckas växa till sig). Eftersom utplantering av ålgräs är en osäker metod anser myndigheten att alternativa lösningar måste presenteras som kan användas utfall föreslagen kompensationsåtgärd inte fungera.

När det gäller nyttiggörandet av sediment, inkluderande förorenat sediment, är det viktigt att eventuellt läckage av föroreningar och övergödande ämnen under både konstruktionen under anläggning och driftsfas övervakas. Havs- och vattenmyndigheten förstår av underlaget att ett kontrollprogram kommer upprättas (vattenkvalitet, sediment, bottenflora och bottenfauna med mera), vilket bedöms som positivt.

Beskrivning av ärendet

Sverige underrättades i december 2022 om Danmarks planerade ändring i projektet med den konstgjorda halvön Lynetteholm utanför Köpenhamn. Sverige meddelade då önskan att fortsatt få delta i miljöbedömningsprocessen och ges möjlighet att kommentera på den kommande miljökonsekvensrapporten. Miljöstyrelsen i Danmark bjuder in Sverige att delta i miljöbedömningsprocessen för projektet och möjlighet till yttranden kring miljökonsekvensrapporten i enlighet med Esbokonventionens artikel 4-5.

By & Havn, som är verksamhetsutövare i ärendet, har inkommit med en kompletterande miljökonsekvensbeskrivning för projektändringarna. Ändringarna består av att tidigare planerad spontvägg av stål ersätts med en stendämning samt att sediment inte dumpas i havet utan nyttjas i anläggningen av Lynetteholm.

Beslut om detta yttrande har fattats av enhetschefen Johan Stål efter föredragning av utredaren Malin Hemmingsson.

Johan Stål